

Jaarverslag 2022

van

Stichting “De Palingaak”
gevestigd te Heeg

Bestuur

Rob Bosman, penningmeester
Rinus Grondsma
Jan Willem Hoorn, secretaris
Robert Jan Nieveen
José Stakenburg
Maarten Stuurman, voorzitter
Freerk Visserman

Overige gegevens

Vestigingsadres en ligplaats palingaak:
Correspondentie adres:
Website:
Kamer van Koophandel:
BTW nummer:
IBAN:

De Skatting 81, 8621 BV Heeg
De Skatting 77, 8621 BV Heeg
www.palingaak.nl
nr. 01111279
NL 8153.08.450.B01
NL68 RABO 0116 4863 25

Verslag van het bestuur

Inleiding

Stichting “De Palingaak” is opgericht op 14 december 2005. De stichting is een zogenaamde Algemeen Nut Beogende Instelling. De organisatie bestaat geheel uit vrijwilligers. Op grond van artikel 2 van de statuten luidt het doel van de stichting als volgt:

1. *De stichting heeft ten doel het bevorderen van de instandhouding van het erfgoed van de internationale palinghandel vanuit Zuidwest Fryslân en het bijzonder vanuit de dorpen Heeg, Gaastmeer en Workum op Londen zoals die handel van de zeventiende tot en met het eerste kwart van de twintigste eeuw plaatsvond, en het onder de aandacht van een breed publiek brengen van dit erfgoed.*
2. *De stichting tracht haar doel te verwezenlijken door:*
  - *het verzamelen, restaureren en tentoonstellen, dan wel doen tentoonstellen, van historische voorwerpen en geschriften die betrekking hebben op de palinghandel vanuit Zuidwest Fryslân;*
  - *het bestuderen van en het publiceren over deze handel;*
  - *het bouwen en in de vaart brengen en houden van een zo origineel mogelijke palingaak;*
  - *het restaureren en in de vaart houden van andere historische schepen die nauw met de historische palinghandel verbonden zijn;**en voorts al het overige in de breedste zin des woords dat de doelstelling ten dienste staat.*
3. *De stichting heeft geen winstoogmerk.*

In december 2009 zijn de statuten gewijzigd i.v.m. aangepaste ANBI vereisten. In 2012 heeft een onderzoek door de Belastingdienst plaatsgevonden en is de status van culturele ANBI herbevestigd.

Activiteiten in 2022

Ondanks het feit dat wij tot in het voorjaar nog beperkt werden door het Covid-19 virus, heeft het bestuur het in haar vergadering van 26 januari aangedurfd om voor 2022 weer een grootse tocht met de palingaak voor te bereiden. Na de tocht in 2019 naar Londen wilden we al in 2021 naar en over de Oostzee. Corona maakte dat toen echter niet mogelijk.

De reis naar en over de Oostzee staat mooi beschreven in het boek van Jan Zetzema. Gingen palingaken naar Londen om daar levende paling te verkopen, reizen naar de Oostzee werden gemaakt om rond de Sont levende paling in te kopen. Op die manier kon tegemoet worden gekomen aan de toenemende vraag in Londen.

Voor de voorbereidingen van deze reis is een comité gevormd. Op 14 en 22 februari heeft dat comité de haalbaarheid van die reis verkend. Op 14 maart kon het bestuur op grond van dat onderzoek naar de kansen en risico's besluiten om de reis door te laten gaan.

De tocht heeft plaatsgevonden met eigen mensen. Zo hebben onze vrijwilligers als bemanning meegevaren en hebben wij onze donateurs in de gelegenheid gesteld om één week het leven aan boord te ervaren.

Op 5 juni is de aak vertrokken uit Heeg. Op 18 juli vond de terugkeer in Heeg plaats.

De beschrijving van de reis en hoe het uiteindelijk toch gelukt is om met levende paling huiswaarts te keren, treft u aan op onze website.

Naast deze reis hebben we met de palingaak gedurende het zomerseizoen met gasten gevaren op de dinsdag- en donderdagavonden. Meer dan 250 gasten hebben we dit jaar kunnen verwelkomen. Het inschrijvingsstelsel voor deze vaarten, dat sinds 2020 via VVV Waterland Friesland verloopt, blijkt steeds beter te functioneren.

Naast deze avondvaarten hebben we in 2022 ook weer de nodige arrangementen gehad, iets wat de twee jaar daarvoor nauwelijks mogelijk was.

Vrijwilligers

De stichting is geheel afhankelijk van vrijwilligers. Zij kent geen betaalde krachten. Ook kent de stichting geen vrijwilligersvergoedingen. Ook in 2022 telde de stichting zo'n 40 vrijwilligers. Ongeveer de helft bestaat uit schippers en bemanningsleden. De anderen houden zich bezig met de organisatie, de ontvangsten aan boord, communicatie, administratie, fondswerving en wat er al verder niet te doen valt in het kader van de doelstelling van de stichting.

En natuurlijk heeft de tocht naar de Oostzee ons met elkaar extra geïnspireerd en doen realiseren hoe prachtig het is om de geschiedenis van de palinghandel vanuit Heeg op deze manier levend te houden.

Bestuur

Het bestuur is in 2022 zesmaal bijeen geweest, te weten op 12 januari, 14 maart, 11 mei, 22 september, 31 oktober en 28 november. De organisatie van de Oostzeereis, het vrijwilligersbeleid, de voorbereidingen van een groots onderhoud van de aak in de winter 2022/2023 en het nazatenonderzoek vormden de belangrijke thema's van deze vergaderingen.

Deelname aan de Oostzeereis heeft donateur Robert Jan Nieveen doen besluiten om toe te treden tot het bestuur. Hij is kleinzoon van Wiebe Mulder, de laatste schipper op Korneliske Ykes. Op die manier heeft het bestuur weer een 'nazaat' in haar kring.

Financiën

Dit jaar was een jaar zonder coronabeperkingen, maar wel met de door die maatregelen uitgestelde Oostzeereis.

Doel was om deze reis kostendekkend te maken zonder effecten op de exploitatie van de aak. Dat is dan ook gelukt.

Ter toelichting:

Omzet

De omzet betreft de met de verhuur van het schip behaalde opbrengsten.

Er was weer een goede belangstelling voor de avondvaarten en de gedeerde inkomsten gedurende de Oostzeereis werden deels gecompenseerd. Vooral was er een groter aantal arrangementen mogelijk dan in de voorgaande jaren.

Resultatenrekening

Baten	2022	2021	Lasten	2022	2021
omzet	11.049	7.840	onderhoud schepen	12.367	3.288
sponsors en donateurs	3.411	5.632	verzekeringen	1.955	2.617
Londonboek verkoop	480	1.617	Londonboek kosten	136	181
lijfrenten	1.900	400	administratie	749	500
			marketing	295	245
giften in natura		33	giften in natura	-	33
inzet vrijwilligers (€ 5,-/h)	4.075	3.600	inzet vrijwilligers (€ 5,-/h)	4.075	3.600
			catering	594	562
rentebaten	5	5	bankkosten	316	248
overige baten	1.458	-	afwaardering palingaak	2.000	6.794
			overige kosten	971	1.091
			Totaal kosten	23.457	19.158
baten Oostzeereis	16.749	-	kosten Oostzeereis	16.749	-
vrijwilligers Oostzee	5.400	-	vrijwilligers Oostzee	5.400	-
			Batig / nadelig saldo	21.068	-32
Totaal baten	44.526	19.126		44.526	19.126

Sponsors en donateurs

De sponsor- en donateur bijdragen liggen lager dan in de voorgaande jaren. De aandacht was dit jaar waarschijnlijk meer gericht op de Oostzeereis door de grote media aandacht daar voor.

Inzet vrijwilligers en giften in natura

Deze post bedraagt een substantieel deel van onze exploitatie. Daarom is er ook dit jaar voor gekozen om e.e.a. globaal in beeld te brengen.

Veel bedrijven geven belangeloos materialen en kortingen daarop, zonder die welwillendheid zouden we de exploitatie niet rond kunnen krijgen. In het verslagjaar hebben we dit niet goed in beeld gehad en daarom niet opgenomen in de cijfers.

De inzet van vrijwilligers (de Stichting draait daar geheel op) is enorm. Om dat enigszins in beeld te krijgen is een zeer voorzichtige schatting gemaakt van de uren die gemaakt zijn.

Duidelijk blijkt daar uit dat de Stichting zonder vrijwilligers geen bestaansrecht heeft.

Lijfrenten

De in 2022 ontvangen lijfrente is vooralsnog de laatste. We zullen proberen in de komende jaren weer vergelijkbare giften en dergelijke te realiseren. Voor de exploitatie van de aak zijn deze zonder meer van groot belang.

Onderhoud schepen

Deze post maakt een substantieel deel uit van de exploitatie, zoals te verwachten op een houten schip. In najaar 2022 bleek dat er toch weer erg veel onderhoud noodzakelijk is. Daarom is een post gereserveerd voor uit te voeren onderhoudswerkzaamheden in de winter van 2022 op 2023 (deze zijn al voor een groot deel uitgevoerd). Dankzij de inzet van veel vrijwilligers konden de kosten relatief beperkt blijven. Duidelijk is dat we niet zonder deze inzet kunnen.

Nieuw is de aandacht voor de rondhouten na een aantal ongevallen op schepen van de bruine vloot. Hoewel we niet verwachten dat de rondhouten (giek, gaffel en mast) op de Korneliske Ykes II potentieel gevaarlijk zijn, willen we toch e.e.a. extra laten checken door externen.

Kosten marketing

Deze zijn in 2022 vergelijkbaar met die in 2021. =Los van de marketing voor de Oostzeereis.

Afwaardering palingaak

Verwezen wordt naar de toelichting bij 'vaste activa' en naar de toelichting onder 'lijfrenten' en 'overige schenkingen'.

Overige kosten

Deze kosten vallen wat lager uit dan die in 2021. Geen substantieel verschil.

Ter toelichting:

Vaste activa

Het vast actief bestaat uit de palingaak Korneliske Ykes II die in april 2009 gereed is gekomen. Geactiveerd zijn alle kosten die gemaakt zijn voor de bouw met uitzondering van rentekosten. Deze laatste zijn tijdens de bouw rechtstreeks ten laste van de resultatenrekening gebracht. Op

Balans per 31-12

Activa	31-12-2022	31-12-2021	Passiva	31-12-2022	31-12-2021
Palingaak	66.000	68.000	Eigen vermogen per 1/1	88.157	88.188
Overige vaste activa	3	3	Resultaat boekjaar	-1.081	-32
Totaal vaste activa	66.003	68.003	Eigen vermogen per 31/12	87.077	88.156
Debiteuren	2.650	-	Voorziening eigen risico	10.000	10.000
Terug te ontv. Btw	551	-	Voorziening groot onderhoud aak	15.000	20.000
Totaal korte vorderingen	3.201	-	Renteloze leningen	-	1.900
Spaarrekeningen	60.000	51.000	Totaal lange schulden	25.000	31.900
Bankrekening	7.033	3.175	Te betalen btw	-	172
Kas	50	50	Groot onderhoud winter	15.124	-
Totaal liquide middelen	67.083	54.225	Divers kortlopend	4.200	-
			Voorziening evenementen	2.000	2.000
			Crediteuren	2.887	-
			Totaal korte schulden	24.211	2.172
	136.287	122.228		136.287	122.228

geactiveerde bouwkosten zijn de ontvangen subsidies en ontvangen sponsorgelden in mindering gebracht. Sponsoring in natura is daarbij gewaardeerd tegen de op het moment van sponsoring vigerende marktprijzen en behandeld als zou de stichting op dat moment de volle marktprijs hebben moeten betalen.

In 2022 is ook een bedrag in mindering gebracht op de boekwaarde.

De overige vaste activa, een tweetal houten zeilbootjes en een schaalmodel van een palingaak (die in "Talma Hiem" in Heeg tentoongesteld wordt), zijn allen voor een symbolische waarde ad € 1,- in de boeken opgenomen

Vorderingen en liquide middelen

Alle vorderingen, transitoria en liquide middelen zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Voorziening onderhoud

Onderhoud aan de palingaak is kostbaar. Kleiner, normaal onderhoud wordt zoveel mogelijk ten laste gebracht van het jaar waarin het plaatsvindt. Daarnaast wordt, voor zover de aanwezige middelen het toelaten, jaarlijks iets toegevoegd aan de voorziening voor het groot onderhoud. Deze voorziening wordt geheel liquide aangehouden.

In 2022 is een deel (€ 5,000,-) overgeboekt naar het eerder vermelde groot winteronderhoud 2022 - 2023.

Er wordt een meerjarenplan opgesteld voor het groot onderhoud en deze post zal vervolgens op het daar geconstateerde niveau gebracht worden. Op dit moment betreft het nog een globale schatting, we hopen wel de voorziening in 2023 weer aan te zuiveren naar het niveau van 2021.

Voorziening eigen risico

Door veranderde opstelling van verzekeringsmaatschappijen t.o.v. historische zeegaande schepen dreigden de jaarlijkse kosten voor het verzekeren van de aak ruim boven de € 11.000,- uit te komen. Op de exploitatie van de Korneliske Ykes II is dat geen haalbare kostenpost. Reden voor het bestuur om in 2019 de discussie aan te gaan met de verzekeraars. Gekozen is na uitgebreid onderzoek voor een realistischer, maar minder uitgebreide dekking. Tevens moest gekozen worden voor een aanzienlijk groter eigen risico bij schades. Om dat risico acceptabel te maken is in 2019 een voorziening getroffen.

Renteloze lening

Op dit moment is er geen renteloze lening meer.

Kortlopende schulden

De Stichting had per ultimo 2021 en per ultimo 2022 geen kortlopende bankschulden of overige kortlopende leningen.

Oostzeereis

Bij voorbaat was door het bestuur vastgesteld dat de Oostzeereis in zichzelf kostendekkend moest zijn. De Stichting De Palingaak heeft onvoldoende middelen om dit soort reizen te bekostigen.

Inmiddels kan geconcludeerd worden dat deze doelstelling zonder meer geslaagd is. Ook deze reis is weer voor een groot deel mogelijk geworden door de inzet van vele vrijwilligers. Daarnaast zijn veel sponsors, donateurs en andere gulle gevers gevonden. Tevens hebben de opvarenden zelf bijgedragen aan de reis- en verblijfskosten.

Vastgesteld door het bestuur van de Stichting De Palingaak op 20 februari 2023 te Heeg.